

7 apunts que expliquen com són els partidaris del 'no' al referèndum

Per tal de posar una mica de perspectiva i anar més enllà de tots els esdeveniments que s'han succeït aquests dies a Catalunya, CRÍTIC ha fet una anàlisi de com és el bloc del 'no' a les portes de l'1-O.

Edgar Rovira i Marçal Terrades

Per tal de posar una mica de perspectiva i anar més enllà de tots els esdeveniments que s'han succeït aquests dies a Catalunya, CRÍTIC ha fet una anàlisi de com és **el bloc del 'no'** a les portes de l'1-O. Com queda palès, són diverses les dades que indiquen que **es tracta d'un bloc heterogeni**, que, més enllà de les simpaties partidistes, presenta visions diferents sobre la situació política a Catalunya, la convocatòria del referèndum i la seva intenció de vot respecte d'aquest.

Seria interessant veure com han evolucionat molts d'aquests indicadors, especialment els que tenen a veure amb el comportament electoral al voltant de l'1-O o d'unes possibles eleccions a Catalunya, passats tots els fets d'aquests dies i els que presumiblement vindran.

1. Quants són?

La primera gran incògnita és saber **quin és el pes del 'no'**. Ens temem que l'1-O, en cas de celebrar-se, no servirà per fer una foto fixa, ja que els sondejos indiquen que una part important dels votants contraris a la independència es decantaran per no participar-hi. Som en el terreny de l'especulació demoscòpica i amb dades que no recullen els últims esdeveniments judicials i policials. En tot cas, si fem cas de l'últim baròmetre del Centre d'Estudis d'Opinió (CEO), el 'no' sumaria gairebé la meitat de l'electorat català, vuit punts per sobre del 'sí', i en l'espera de veure com s'acabaria repartint el 10% d'indecisos.

Us heu preguntat mai per què a l'hora de comentar una enquesta poden sortir resultats dispars en funció de qui en faci l'anàlisi? Doncs perquè hi ha diferents preguntes, i tothom acostuma a agafar aquella que li va millor per justificar els seus interessos. El Centre d'Estudis d'Opinió utilitza diferents preguntes per determinar les preferències territorials dels catalans, però en aquest article **basarem la nostra anàlisi en una de concreta: els que contesten "no" a la pregunta "Voleu que Catalunya sigui un Estat independent?"**.

Com mostra el gràfic anterior, el 49% és el pic més alt de contraris a la independència, almenys des del 2015, que és des que comptem amb dades del CEO amb aquest model de pregunta. Des de fa pràcticament dos anys, **el creixement d'aquest grup ha anat acompanyat d'un descens sostingut del 'sí'**. Malgrat que no serveixi d'indicador de cara a l'1-O, l'independentisme faria bé de mirar els detalls —conèixer l'on, el qui i el perquè— de l'evolució d'aquestes dades.

2. Com són?

Un cop hem estimat la quantitat, mirarem de fer un perfil del grup del 'no' a partir de les dades dels últims 8 baròmetres del CEO, des del març del 2015 fins al juny del 2017. El primer que destaca és

que existeix una petita però constant diferència de gènere. De mitjana, **hi ha un 5% més de dones contràries a la independència**. Es tracta d'una dada que no solament respon a una major aversió al risc per part del vot femení, com erròniament s'ha dit en més d'una ocasió, sinó que és un fenomen força més complex com [ha explicat](#) la politòloga Tània Verge.

Un segon aspecte força conegut és el de les diferències segons el tram d'edat. Com CRÍTIC [va publicar](#) fa uns quants mesos, el vot de la tercera edat és clau per tombar la balança. El motiu principal és que es tracta d'un votant poc abstencionista i amb un gran pes dins del cens electoral. També és **l'únic tram d'edat en el qual trobem una majoria del 'no'**, amb poca tendència al canvi de posicionament polític, ni en la seva intenció de vot.

3. Quins mitjans consumeixen?

Respecte als hàbits a l'hora d'informar-se, els votants del 'no' segueixen les pautes que ja s'han fet evidents durant múltiples ocasions els últims anys. La polarització dels electorats té unes conseqüències evidents en el seu consum mediàtic. Així, veiem com **l'elector del 'no', que també té la televisió com a mitjà de referència, consumeix els informatius de cadenes d'àmbit espanyol**. Només un 17% segueix les notícies per TV3. El mateix amb la ràdio, on un 22,8% segueixen emissores catalanes i la resta escolten emissores d'àmbit estatal, i amb la premsa, on els mitjans més llegits per aquest electorat —'La Vanguardia', 'El Periódico', 'El País'— segueixen una línia editorial clarament contrària al posicionament independentista.

4. Què faran l'1 d'octubre?

Encara que, com hem dit, existeix una dificultat per fer prediccions de cara a l'1-O, sí que tenim algunes pistes respecte a quins són els diferents grups que conformen el 'no'. En primer lloc, **respecte a la convocatòria, veiem com la meitat de votants del 'no' hi estan d'acord**. D'aquests, un 35,4% només hi està d'acord si es tracta d'un referèndum pactat, mentre que un 15,9% dóna suport al format de l'1-O. Per la seva banda, un 43,9% dels contraris a la independència també ho són de convocar un referèndum per preguntar a la ciutadania sobre aquesta qüestió.

Quan la pregunta se centra en quina seria la reacció si s'acaba celebrant l'1-O, veiem com la divisió del 'no' persisteix. Mentre que **un 46% dels electors afirma que hi participaria per votar 'no'**, un 31% s'hi abstindria, un 13% segueix indecís i un 3% sembla que canviaria de bloc i hi votaria 'sí'.

Per mirar d'entendre una mica més aquesta última gràfica, entrem més en detall per comprovar si detectem alguna diferència entre els que hi votarien 'no' i els abstencionistes. Curiosament, ens trobem que **entre els que participarien en l'1-O hi ha més dones, fins a un 56% dels votants**, i, en canvi, aquest percentatge és a l'inrevés en el cas dels que no anirien a votar.

Sembla que el vot mobilitzat del 'no', almenys de cara a l'1-O, és el del **votant més jove, el de la franja de 18 a 34 anys, i el de la tercera edat**. Les edats intermèdies s'hi abstenen més, potser seguint una estratègia d'abstenció militant o activa.

5. Per quin motiu hi votaran en contra o s'hi abstindran?

Més enllà del fet que vagin a votar o es quedin a casa, **sembla que l'electorat del 'no' té clar que la seva decisió està motivada per preservar la unitat d'Espanya**, perquè l'Estat no ha donat permís per a la seva celebració, i, en menor mesura, perquè no seria positiu per a Catalunya, està desmotivada, no té una postura definida o no li interessa el tema.

6. Quin model territorial volen?

Resulta interessant comprovar, un cop més, com el bloc del 'no' tampoc no és homogeni en la seva valoració del nivell d'autonomia de Catalunya: mentre que **un 40% considera que aquesta autonomia és insuficient**, un 42% considera el contrari, i un 9% fins i tot opina que Catalunya té massa autonomia.

El mateix passa respecte a les preferències territorials: un 32,9% creu que seria desitjable una reforma federal de l'Estat, un **53,3% creu que l'actual format autonòmic és preferible** i un 9,2% tornaria al model regional.

7. Quin partit voten?

A l'últim, hem volgut comprovar l'evolució de la intenció de vot dels no independentistes del 2012 al 2017. La taula resultant dibuixa, a la seva manera, els canvis que ha experimentat el sistema de partits català. Si el 2012 eren el PSC i CiU els partits on hi havia a més **votants no independentistes, ara aquests es troben més repartits entre els socialistes, els Comuns, Ciutadans i el Partit Popular**. El canvi és rellevant, ja que descriu com l'espai polític s'ha polaritzat, en el sentit que ha abandonat les formacions nacionalistes moderades, i s'ha atomitzat, repartint-se entre forces noves i tradicionals a l'esquerra i la dreta de l'eix.